

ЕВРАЗИЯЛЫК ЭКОНОМИКАЛЫК БИРЛИК СОТУ

КОНСУЛЬТАТИВДИК КОРУТУНДУ

2016-жылдын 1-ноябры

Минск шаары

Евразиялык экономикалык бирлик Сотунун Чоң коллегиясы
курамында:

Төрагалык кылуучу Соттун төрагасы ФЕДОРЦОВ А.А.,

баяндамачы-судья АЖИБРАИМОВА А.М.,

судьялар

АЙРИЯН Э.В., БАИШЕВ Ж.Н., КОЛОС Д.Г.,

НЕШАТАЕВА Т.Н., СЕЙТИМОВА В.Х., СКРИПКИНА Г.А.,

ТУМАНЯН А.Э., ЧАЙКА К.Л.,

соттук отурумдун катчысы АСАНАЛИЕВА А.К., баяндамачы-судьяны

угуп, иштин материалдарын иликтеп, Казакстан Республикасынын

Улуттук экономика министрлигинин арызын карап чыгып, Евразиялык

экономикалык бирлик Сотунун Статутунун 46, 47, 49, 50, 68, 69, 73, 96,

98-пункттарын, Евразиялык экономикалык бирлик Сотунун

Регламентинин 72, 85-беренелерин жетекчиликке алып, Евразиялык

экономикалык бирлик жөнүндө 2014-жылдын 29-майындагы

келишимдин жоболорун, Евразиялык экономикалык бирликтин

алкактарындагы эл аралык келишимдердин жана коюлган маселе

боюнча Евразиялык экономикалык бирликтин органдарынын

чечимдеринин жоболорун түшүндүрүү тууралуу Казакстан

Республикасынын Улуттук экономика министрлигинин арызы боюнча

төмөнкүдөй консультативдик корутундуну берет.

Арыз ээсинин суроосу

1. Казакстан Республикасынын Улуттук экономика министрлиги (мындан ары – арыз ээси) Евразиялык экономикалык бирлик Сотунан (мындан ары – Сот) төмөнкүдөй суроо боюнча түшүндүрүү берүүнү өтүнөт: эгерде аларга карата алдын ала бажы декларациясы берилген товарларды чыгаруу тарифтик квоталардын чектеринде алып келинүүчү товарлардын импортуна лицензиянын колдонулушунун мөөнөтү аяктагандан кийин жүзөгө ашырылса, белгиленген көлөмдүн чектеринде товарларды алып келүү үчүн каралган алып келүү бажы алымдарынын төмөндөтүлгөн коюмдары колдонулабы.

Соттун компетенциясы

2. Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндө 2014-жылдын 29-майындагы келишимге карата № 2 тиркеме болуп саналган Евразиялык экономикалык бирликтин Сотунун Статутунун (мындан ары – Сот Статуту) 46-пунктуна ылайык, Сот Бирликтин мүчө мамлекетинин же органынын арызы боюнча 2014-жылдын 29-майындагы Евразиялык экономикалык бирлик жөнүндөгү келишимдин (мындан ары – Бирлик жөнүндө келишим), Евразиялык экономикалык бирликтин (мындан ары - Бирлик) алкактарындагы эл аралык келишимдердин жана Бирликтин органдарынын чечимдерин, ошондой эле Бирликтин жана Сот органдарынын кызматкерлеринин жана кызмат адамдарынын арызы боюнча Бирлик жөнүндө келишимдин, Бирликтин алкактарындагы эл аралык келишимдердин жана Бирликтин органдарынын чечимдеринин эмгектик укук мамилелери менен байланыштуу болгон жоболорун түшүндүрөт.

Бирлик жөнүндө Келишимдин VIII бөлүгүнө карата өткөөл жоболорго ылайык (Бирлик жөнүндө келишимдин 101-беренеси) Евразиялык экономикалык бирликтин Бажы кодекси күчүнө киргенге чейин Бирликте бажылык жөнгө салуу Бажы бирлигинин Бажы кодекси жөнүндө 2009-жылдын 27-ноябрындагы Келишимге ылайык мүчө мамлекеттердин эл аралык жана башка келишимдер жана бажылык укуктук мамилелерди жөнгө салуучу Бажы бирлигинин келишимдик-укуктук базасын түзүүнүн алкактарында түзүлгөн жана Бирдиктүү экономикалык мейкиндикти жана Бирликтин укугундагы Бирлик жөнүндө келишимдин 99-беренесине ылайык Бирлик жөнүндө келишимдин 101-беренесинин жоболорун эске алуу менен жүргүзүлөт.

Бажы бирлигинин Бажы кодекси (мындан ары – ББ БК) 2009-жылдын 27-ноябрындагы Бажы бирлигинин бажы кодекси жөнүндө келишимге тиркеме болуп саналат жана Бирликтин алкактарында колдонулуучу эл аралык документ болуп саналат жана баяндалгандардын негизинде Бирликтин укугуна кирет..

Бирлик жөнүндө келишимге № 6 тиркеме болуп саналган Бирдиктүү бажылык-тарифтик жөнгө салуу жөнүндө протокол (мындан ары – Бирдиктүү бажылык-тарифтик жөнгө салуу жөнүндө протокол) Бирлик жөнүндө келишимдин IX бөлүгүнө ылайык иштелип чыккан, Бирликтин бажы аймагында бажылык-тарифтик жөнгө салууну колдонуу принциптерин жана тартибин аныктайт жана Бирлик жөнүндө келишимдин ажырагыс бөлүгү болуп саналат.

Бажы бирлиги Комиссиясынын 2011-жылдын 22-июнундагы № 687 “ЕврАзЭШтин алкактарында Бажы бирлигинин бажы аймагына алып келүүлөрдү жана бул аймактан лицензиялануучу товарларды алып чыгып кетүүнү бажы органдардын контролдоосунун бирдиктүү тартиби жөнүндө

жобо тууралуу” (мындан ары – Контролдоонун бирдиктүү тартиби жөнүндө жобо) чечими Бирликтин 2011-жылдын 18-ноябрындагы Евразиялык экономикалык комиссия жөнүндө келишимдин 38-беренесинин экинчи жана үчүнчү абзацтарына, Бирлик жөнүндө келишимдин 99-беренесинин 2-пунктуна ылайык колдонуудагы укуктук акты болуп саналат.

Саналып өткөн эл аралык келишимдер жана Бирлик органынын чечимдери Бирлик жөнүндө келишимдин 6-беренесине ылайык Бирликтин укугуна кирет, ал эми аларды түшүндүрүү Сот Статутунун 46-пунктуна ылайык Соттун предметтик компетенциясына кирет.

Сотко түшүндүрүү жөнүндө арыз менен кайрылууга ыйгарым берилген субъектилер болуп: Бирликтин мүчө мамлекеттери, Бирликтин органдары, Бирлик органдарынын жана Соттун кызматкерлери жана кызмат адамдары эсептелет.

Сотко түшүндүрүү жөнүндө арыз менен мүчө мамлекеттин атынан кайрылуу мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу органдары жана уюмдары тарабынан Сот Статутунун 49-пунктуна ылайык ишке ашырылат, алардын тизмеги ар бир мүчө мамлекет тарабынан аныкталат жана Сотко дипломатиялык каналдар аркылуу жөнөтүлөт.

Казакстан Республикасынын Тышкы иштер министрлиги 2015-жылдын 20-майындагы № 21-37596/1759 Нота менен Сотко билдиргендей Казакстан Республикасынын Президентинин 2015-жылдын 20-майындагы «Евразиялык экономикалык бирликтин Сотуна кайрылууга ыйгарым укуктуу органдар жана уюмдар жөнүндө» Жарлыгына ылайык, Бирлик жөнүндө келишимдин, Бирликтин алкактарындагы эл аралык келишимдердин жана Бирликтин органдарынын чечимдеринин жоболорун чечмелеп берүү тууралуу арыз менен Казакстан Республикасынын Башкы прокуратурасы, Казакстан Республикасынын тышкы иштер, инвестиция жана өнүктүрүү, улуттук экономика жана адилет министрликтери кайрылууга укуктуу.

Арызга Бирликтин мүчө мамлекетинин ыйгарым укуктуу органынын жетекчиси - Казакстан Республикасынын Улуттук экономика министри кол койгон, бул Жогорку Евразиялык экономикалык кеңештин 2014-жылдын 23-декабрындагы № 101 чечими менен бекитилген Евразиялык экономикалык бирлик Сотунун Регламентинин (мындан ары – Сот Регламенти) 10-беренесинин 2-пунктуна жана 31-беренесинин 1-пунктунун б) пунктчасына ылайык келет.

Ошентип, Сот Статутунун 46-47-пункттары аныктагандай, түшүндүрүү жөнүндө арыз ыйгарым укуктуу жак тарабынан берилген.

3. Сот Статутунун 73-пунктуна ылайык түшүндүрүү жөнүндө иштерди сот Соттун Чоң коллегиясынын отурумунда карайт.

Сот тарабынан Бирликтин актыларынын жоболорун түшүндүрүү 1969-жылдын 23-майындагы Эл аралык келишимдердин укугу жөнүндө Вена конвенциясынын 31-беренесинин 1-пунктунда бекитилген ак ниет

түшүндүрүү принцибине ылайык жүргүзүлөт.

Соттогу жол-жобо

4. Арыз ээси тарабынан суралып жаткан маселе боюнча Евразиялык экономикалык комиссия, Россия Федерациясынын Федералдык бажы кызматы, Беларусь Республикасынын Мамлекеттик бажы комитети жана Казакстан Республикасынын Улуттук экономика министрлигинин материалдары тиркелген.

Ишти Сотто кароого даярдыктын алкактарында маалымат берүү өтүнүчү менен Сот тарабынан Бүткүл дүйнөлүк бажы уюмунун Башкы катчысына суроо-талап, ошондой эле позициясын билдирүү өтүнүчү менен суроо-талаптар Армения Республикасынын, Беларусь Республикасынын, Кыргыз Республикасынын, Казакстан Республикасынын, Россия Федерациясынын Тышкы иштер министрликтерине, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик бажы кызматына, Армения Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик кирешелер комитетине жөнөтүлгөн.

Суроо-талаптарга жооптор Бүткүл дүйнөлүк бажы уюмунун Катчылыгынан, Армения Республикасынын Тышкы иштер министрлигинен, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик бажы кызматынан, Армения Республикасынын, Беларусь Республикасынын, Россия Федерациясынын адилет министрликтеринен келип түштү.

Сот тарабынан арыз ээси түшүндүрүү сураган маселе боюнча “Евразиялык бирликтин тышкы экономикалык ишмердигинин катышуучулары” юридикалык жактар бирикмесинин өкүлдөрү Алдабергенов К.М. жана Ефимчук Н.Н. угулду.

Соттун Чоң коллегиясынын тыянактары

5. Соттун Чоң коллегиясы арыз ээсинин суроосуна жооп берүү үчүн тарифтик квота, тарифтик квотанын алкагында импортко лицензия, ошондой эле тарифтик квоталардын алкагында алып келинүүчү товарлардын импортуна лицензиянын колдонулушунун мөөнөтү аяктаган учурда алып келүү бажы алымдарынын жеңилдетилген коюмдарын колдонуу тартиби сыяктуу түшүнүктөрдү түшүндүрүү талап кылынат деп эсептейт.

6. Тарифтик квота түшүнүгү Бирдиктүү бажылык-тарифтик жөнгө салуу жөнүндө протоколдун 2-пунктунда камтылган жана үчүнчү өлкөлөрдөн чыккан айыл чарба товарларынын айрым түрлөрүн Бирликтин бажы аймагына алып келүүнү жөнгө салуу чарасын билдирет, ал айрым мезгилдин ичинде белгиленген сандагы чектерде (натуралай же нарк түрүндө) жана ушундай сандан ашык алып келинүүчү товарлар жагынан Бирликтин Бирдиктүү бажы тарифинин алып келүү бажы алымдарынын дифференцияланган коюмдарын колдонууну карайт.

Тарифтик квоталарды белгилөөгө ыйгарым укуктар Бирлик жөнүндө келишимдин 45-беренесинин 1-пунктунун негизинде Евразиялык экономикалык комиссиянын (мындан ары – Комиссия) өзгөчө компетенциясы болуп саналат. Тарифтик квоталарды белгилөөдөн тышкары, Комиссия мүчө мамлекеттердин ортосунда тарифтик квоталардын көлөмдөрүн бөлүштүрөт, тарифтик жеңилдиктерди колдонуу ыкмасын жана тартибин аныктайт, ошондой эле тарифтик жеңилдиктерди берүү учурларын жана шарттарын белгилейт, тарифтик жеңилдиктерди колдонуу тартибин аныктайт.

Комиссия тарифтик квотада каралган көлөмдүн чектеринде жана андан ашык алып келинүүчү айыл чарба товарларына карата Бирликтин Бирдиктүү бажы тарифинин алып келүү бажы алымдарынын жеңилдетилген коюмдарын бекитүү аркылуу тарифтик квотаны белгилөө боюнча өз ыйгарым укуктарын ишке ашырат.

Бирдиктүү бажылык-тарифтик жөнгө салуу жөнүндө протоколдун 5-пунктунда мындай деп каралган: үчүнчү өлкөлөрдөн чыккан жана Бирликтин бажы аймагына алып келинүүчү айыл чарба товарларынын айрым түрлөрүнө карата Комиссия белгилеген тарифтик квотанын көлөмү мындай товарды Бирликтин бажы аймагында керектөө көлөмүнүн жана Бирликтин бажы аймагында ушундай товарды өндүрүү көлөмүнүн ортосундагы айырмадан ашпайт. Эгерде көрсөтүлгөн Протоколдун 6-пунктуна ылайык Бирликтин бажы аймагында ушундай товарды өндүрүүнүн көлөмү ушундай товарды керектөөнүн көлөмүнө барабар болсо же андан ашса, тарифтик квотаны белгилөөгө жол берилбейт.

Демек, тарифтик квота айыл чарба товарларынын айрым түрүн өндүрүүнүн жана керектөөнүн ортосунда дисбаланс болгон учурда гана колдонулат, атап айтканда: товардын бул түрүн өндүрүү аны керектөөнүн нормаларын канааттандырбайт.

Ошентип, тарифтик квоталоонун максаты – бул Бирликтин ички рыногунун керектөөсү үчүн саны жетишсиз болгон товардын көлөмүнүн ордун толтуруу.

Комиссия «2016-жылы Евразиялык экономикалык бирликтин бажы аймагына айыл чарба товарларынын айрым түрлөрүн алып келүүгө тарифтик квоталарды, ошондой эле Евразиялык экономикалык бирликке мүчө мамлекеттердин аймагына бул товарларды алып келүү үчүн тарифтик квоталардын көлөмдөрүн белгилөө жөнүндө» Евразиялык экономикалык комиссия Коллегиясынын 2015-жылдын 18-августундагы № 99 чечимин (мындан ары – № 99 чечим), ошондой эле «2017-жылы Евразиялык экономикалык бирликтин бажы аймагына алып келинүүчү айыл чарба товарларынын айрым түрлөрүнө карата тарифтик квоталарды, ошондой эле Евразиялык экономикалык бирликке мүчө мамлекеттердин аймагына алып келинүүчү ушул товарларга карата тарифтик квоталардын көлөмдөрүн белгилөө жөнүндө» Евразиялык экономикалык комиссия Коллегиясынын

2016-жылдын 30-августундагы № 97 чечимин (мындан ары – № 97 чечим) кабыл алуу аркылуу тарифтик квоталардын көлөмүн белгилөө боюнча ыйгарым укуктарды ишке ашырды.

№ 99 чечимдин 1-пунктунда жана № 97 чечимдин 1-пунктунда жазылгандай, тарифтик квоталар бир календардык жыл мөөнөтүнө: 2016 жана 2017-жылдарга белгиленген.

Мүчө мамлекеттер Комиссия белгилеген тарифтик квоталардын көлөмдөрүн улуттук мыйзамдарга ылайык тышкы соода ишмердигинин катышуучуларынын ортосунда бөлүштүрөт, ошондой эле аткаруу бийлигинин компетенттүү органына тарифтик квотанын алкагында товарларды алып келүүгө лицензияларды берүүнү жүзөгө ашырууну тапшырат (№ 99 чечимдин 4-пункту, № 97 чечимдин 4-пункту).

7. Бажы алымынын жеңилдетилген коюму боюнча белгилүү бир көлөмдүн чектеринде товарларды Бирликтин бажы аймагына алып келүү укугу тиешелүү лицензия менен тастыкталат.

Тарифтик квоталардын алкагында товарлардын импортун лицензиялоо Бирлик жөнүндө келишимдин № 7 тиркемеси болуп саналган Тарифтик эмес жөнгө салуу чаралары жөнүндө протоколдун (мындан ары – Тарифтик эмес жөнгө салуу чаралары жөнүндө протокол) 47-пунктунда каралган. Бул Протоколдун 2-пункту «лицензия» түшүнүгүн «товарлардын экспортун жана (же) импортун жүзөгө ашыруу укугуна атайын документ» катары аныктайт.

Бирлик жөнүндө келишимдин 46-беренесинде тарифтик эмес жөнгө салуу чараларынын толук тизмеги белгиленген. Тарифтик квотаны ишке ашыруунун алкагында берилүүгө тийиш болгон лицензия тарифтик эмес жөнгө салуу чараларынын катарына кирбейт.

Тарифтик эмес жөнгө салуу чаралары жөнүндө протоколдун 47-пунктуна ылайык лицензиялоо Бирликке мүчө мамлекеттин ыйгарым укуктуу органы тарабынан тышкы соода ишмердигинин катышуучусуна товарлардын экспортуна жана (же) импортуна лицензияны берүү аркылуу ишке ашырылат.

Тарифтик эмес жөнгө салуу чаралары жөнүндө протоколдун 4-пунктуна ылайык аларга карата тарифтик эмес жөнгө салуу чараларын колдонуу жөнүндө чечим кабыл алынган товарлар үчүнчү өлкөлөр менен соода жүргүзүүдө аларга карата тарифтик эмес жөнгө салуу чаралары колдонулган товарлардын бирдиктүү тизмегине (мындан ары – товарлардын бирдиктүү тизмеги) киргизилет. Мында товарлардын бирдиктүү тизмегине аларга карата тарифтик квотаны белгилөө жана лицензия берүү жөнүндө чечим кабыл алынган товарлар да киргизилет.

Бирдиктүү бажылык-тарифтик жөнгө салуу чарасы катары тарифтик квоталарды колдонуу боюнча укуктук мамилелер үчүнчү өлкөлөргө карата тарифтик эмес жөнгө салуу чараларын колдонуу механизминин колдонулушуна туш келет, ал эми Комиссия аныктаган тарифтик квотанын

көлөмүнүн жана колдонулушунун мөөнөтүнүн чектеринде алып келинүүчү товарлар үчүн Комиссия белгилөөчү алып келүү бажы алымдарынын жеңилдетилген коюмдарын колдонуунун укуктук негиздери мындай товарлардын импортуна колдонуудагы лицензиянын болушу менен толукталат.

Бирок мындай лицензия өзү берилген алкакта тарифтик квотадан өзүнчө каралышы мүмкүн болбогон чара болуп саналат.

Бирлик жөнүндө келишимдин 46-беренесин, Тарифтик эмес жөнгө салуу чаралары жөнүндө протоколду жана Бирдиктүү бажылык-тарифтик жөнгө салуу жөнүндө протоколду талдоо тарифтик квотанын алкагында лицензиялоо тарифтик жөнгө салууну ишке ашыруу үчүн өзгөчө форманы билдирет деп тыянак чыгарууга мүмкүндүк берет.

Тарифтик квотаны бөлүштүрмөйүнчө мындай лицензия берилиши мүмкүн эмес. Ошондуктан тарифтик квотанын алкагында берилүүчү импортко лицензиянын максаттуу багытын эске алып, аны тарифтик эмес жөнгө салуунун өз алдынча чарасы катары кароого негиздер жок.

Баяндалгандарды эске алуу менен Соттун Чоң коллегиясы мындай тыянакка келди: тарифтик квотанын чектеринде алып келүүгө жол берилген товар ага карата тарифтик жөнгө салуу чарасы жана тиешелүү түрдө бажы алымынын жеңилдетилген коюму белгиленген лицензиялануучу товарды билдирет.

Бирдиктүү бажылык-тарифтик жөнгө салуу жөнүндө протоколдун 2-пунктунда келтирилген тарифтик квотанын аныктамасына таянуу менен, товарды алып келүү ишке ашырылган мезгил аралыгы тарифтик квотаны белгилөөнүн милдеттүү шарты болуп саналат.

Бирдиктүү бажылык-тарифтик жөнгө салуу жөнүндө протоколдун 7-пунктунун 1-пунктчасына ылайык, тарифтик квотаны белгилөө жөнүндө чечим кабыл алуу учурунда сакталууга тийиш болгон милдеттүү шарттардын бири болуп айрым мөөнөткө тарифтик квотаны белгилөө саналат.

Контролдоонун бирдиктүү тартиби жөнүндө жобонун 10-пунктунун биринчи бөлүгүнө ылайык лицензиялануучу товарларды (буга аларга карата тарифтик эмес жөнгө салуу чаралары белгиленген лицензиялануучу товарлар кирбейт) Бажы бирлигинин бажы чек арасы аркылуу алып өтүү жана биринчи бажы жол-жобосу билдирилген учурда бажы декларациясын берүү лицензия колдонулган мөөнөттүн чектеринде жүзөгө ашырылат.

Тарифтик эмес жөнгө салуу чаралары жөнүндө протоколдун тиркемеси болуп саналган Товарлардын экспортуна жана (же) импортуна лицензия жана уруксат берүү эрежелеринин (мындан ары – Эрежелер) 9-пунктунун экинчи абзацында аларга карата тарифтик квоталар киргизилген товарлар үчүн лицензиянын колдонулушунун мезгили квота белгиленген календардык жылда аяктайт деп каралган.

Тиешелүү түрдө, тарифтик квотанын алкагында берилген лицензиянын

негизинде товарды алып келүүнү жүзөгө ашыруучу субъектте келип чыккан укуктардын жана милдеттердин көлөмү лицензиянын колдонулушунун мөөнөтү менен чектелген.

Ошентип, бул Жобонун 10-пункту тиешелүү товарларга карата кандай чара (тарифтик же тарифтик эмес) колдонулганына жараша лицензиянын мөөнөтүнүн чектеринде лицензиялануучу товарлар жагынан жүргүзүлүүчү аракеттердин ар кандай көлөмүн белгилейт. Лицензия колдонулушунун мөөнөтүнүн аралыгында тарифтик квота, башкача айтканда, тарифтик жөнгө салуу чарасы колдонулган товарлар үчүн лицензиялануучу товарларды бажы чек арасы аркылуу алып өтүү жана алгачкы бажы жол-жобосу билдирилген учурда бажы декларациясын берүү каралган, ал эми тарифтик эмес чаралар колдонулган товарлар үчүн лицензия колдонулган мөөнөттүн чектеринде чыгарууга жол берүү жөнүндө талап белгиленген. Жогоруда көрсөтүлгөн Жобонун 10-пунктуна көрүнүп тургандай, товарлардын биринчи категориясы үчүн – аларды алып өтүү жана бажы декларациясын берүү жөнүндө талап, ал эми экинчиси үчүн лицензия колдонулган мөөнөттүн чектеринде чыгаруу жөнүндө талап белгиленген.

Бажы бирлигинин Бажы кодексинин 4-беренесинин 1-пунктундагы 22) пунктчанын негизинде товарларды бажы бирлигинин бажы аймагына алып келүү же товарларды бажы бирлигинин бажы аймагынан алып чыгуу товарларды бажы чек арасы аркылуу алып өтүү деп түшүнүлөт. Бажы бирлигинин Бажы кодексинин 4-беренесинин 1-пунктундагы 3) пунктчага ылайык, товарларды бажы бирлигинин бажы аймагына алып келүү – бажы чек арасын кесип өтүү менен байланышкан аракеттерди жасоо, анын натыйжасында товарлар бажы органдары тарабынан чыгарылганга чейин бажы бирлигинин бажы аймагына ар кандай ыкма менен келет. Ошентип, товарды бажы аймагына алып келүү – бул аракеттердин комплекси, анын натыйжасында товар бажы аймагына келет, бирок бажы органы тарабынан али кое бериле элек.

Баяндалгандарды эске алып, Соттун Чоң коллегиясы жеңилдетилген бажы алымы боюнча квоталануучу товарларды алып келүүгө лицензиянын мөөнөтү аларды Бирликтин бажы аймагына алып келүү учуруна карата колдонулат деген тыянакка келет.

8. Бажы бирлигинин Бажы кодексинин 4-беренесинин 1-пунктундагы 24) пунктчага ылайык, бажы декларациясы – бул белгиленген форма боюнча түзүлгөн, товарлар жөнүндө, тандап алынган бажы жол-жобосу жөнүндө маалыматтарды жана товарларды чыгаруу үчүн башка зарыл маалыматтарды камтыган документ.

ББ БКнын 183-беренесинин 1-пунктуна ылайык бажы декларациясы аны толтурууга негиз болгон документтер менен коштолууга тийиш. ББ БКнын 183-беренесинин 1-пунктунун 5), 8) жана 10) пунктчаларынын жоболоруна таянуу менен мындай документтердин арасында: тыюу салууларды жана

чектөөлөрдү сактоону ырастаган документтер; Тышкы экономикалык ишмердиктин товардык номенклатурасы (мындан ары – ТЭИ ТН) боюнча товардын классификациялык кодун билдирүүгө негиз болгон документтер бар. Жеңилдетилген коюм боюнча тарифтик квотанын чектеринде товардын импортуна лицензия берүү ТЭИ ТН боюнча товардын тиешелүү классификациялык кодун тандоонун негиздүүлүгүн ырастайт.

ББ БКнын көрсөтүлгөн нормалары товарларды чыгаруу үчүн зарыл документтерди жана маалыматтарды, анын ичинде товардын импортуна лицензияны берүү жөнүндө талап да бажы декларациясын берүү учуруна кире тургандыгы жөнүндө тастыктап турат.

9. Алдын ала бажылык декларациялоону колдонуу, башкача айтканда, декларант бажы органына товарлар жөнүндө, тандалган бажы жол-жобосу жөнүндө маалыматтарды жана товарларды чыгаруу үчүн башка маалыматтарды товарлар Бирликтин бажы аймагына алып келгенге чейин бажы органына билдириши ББ БКнын 193-беренесинде белгиленген жана тарифтик квоталардын чектеринде алып келинүүчү, лицензиялануучу товарларды бажылык жол-жоболоштурууну жөнөкөйлөтүү, ошондой эле тышкы соода жүгүртүүсүнүн катышуучуларынын убактылуу жана каржылык чыгымдарын кыскартуу максатын көздөйт.

Ошону менен бирге Бирликтин бажы чек арасы аркылуу товардын өтүшүнүн фактысы жокто алдын ала бажылык декларациялоо тарифтик квотанын чектеринде алып келинген товар үчүн белгиленген бажы алымынын жеңилдетилген коюмун колдонуу үчүн негиз болуп саналат. ББ БКнын 193-беренесинин 6-пунктунда эгерде товарлар бажы декларациясын каттоо датасынан тартып 30 күндүн ичинде бажы органына көрсөтүлбөсө, мындай товарларды чыгаруудан баш тартылат деп белгиленген.

10. ББ БКнын 4-беренесинин 1-пунктунун 5) пунктчасына ылайык товарды чыгаруу – бул бажы органдарынын аракети, ал таламдаш жактарга товарларды билдирилген бажы жол-жобосунун шарттарына ылайык же ББ БКга ылайык бажы жол-жобосуна жайгаштырылбай турган товарлардын айрым категориялары үчүн белгиленүүчү шарттарга ылайык пайдаланууга уруксат берет.

ББ БКнын 195-беренесинин 1-пунктунун жоболору товарларды чыгаруунун зарыл шарты катары лицензиянын колдонулушунун мөөнөтү жагынан талаптарды белгилебейт жана эгерде чыгаруу учуруна карата лицензиянын колдонулушунун мөөнөтү аяктаган болсо, чыгарууга тыюу салууну белгилебейт. Буга байланыштуу чыгаруу үчүн зарыл документтерди жана маалыматтарды берүү жөнүндө талап бажы декларациясын берүү учуруна таандык жана тиешелүү түрдө чыгаруу үчүн зарыл документтердин ичинде колдонуудагы лицензияны берүү жөнүндө талап да бажы декларациясын берүү учуруна таандык.

Соттун Чоң коллегиясы баяндалгандардын негизинде мындай тыянакка

келди: лицензиянын колдонулушунун мөөнөтүнүн чектеринде бажы алымынын жеңилдетилген коюмдарын колдонуу үчүн аракеттердин төмөнкүдөй жыйындысы жасалууга тийиш: ага карата тарифтик квота белгиленген товарды Бирликтин бажы аймагына алып келүү жана алгачкы бажы жол-жобосу билдирилген учурда бажы декларациясын берүү. Мында бажы декларациясы берилиши, анын ичинде алдын ала бажылык декларациялоо тартибинде берилиши мүмкүн.

Соттун Чоң коллегиясы Бирликтин тышкы соода саясатынын максаттарына таянат, алар Бирлик жөнүндө келишимдин 33-беренесинин 2-пунктунда бекемделген: мүчө мамлекеттердин тышкы соода ишмердигинин катышуучулары үчүн анча оордук болуп саналбаган Бирликтин тышкы соода саясатын жүзөгө ашыруу чараларын жана механизмдерин колдонуу, ошонусу менен Бирликтин максаттарына натыйжалуу жетүүнү камсыз кылуу үчүн зарыл; мүчө мамлекеттердин тышкы соода ишмердигинин катышуучуларынын укуктарын жана мыйзамдуу таламдарын, ошондой эле товарлар менен кызмат көрсөтүүлөрдү өндүрүүчүлөрдүн жана керектөөчүлөрдүн укуктарын жана мыйзамдуу таламдарын коргоо.

11. Соттун Чоң коллегиясы буларды белгилейт: Бирликте колдонулган укуктук жөнгө салуу иш жүзүндө алып келүү учурунда товарды чыгаруу жана коштогон документтердин зарыл комплекти бар бажы декларациясын, анын ичинде товарларды алып келүү учуруна карата колдонуудагы лицензияны берүү милдетин белгилебейт.

Соттун Чоң коллегиясы Бирликтин бажы аймагына лицензиянын колдонулушунун мөөнөтүнүн ичинде тарифтик квота боюнча товарды алып келүүнү жүзөгө ашырган тышкы экономикалык ишмердиктин катышуучусу үчүн жана бажы декларациясын берүү, анын ичинде алдын ала декларациялоону колдонуу менен берүү бажы алымын жеңилдетилбеген коюм боюнча төлөө түрүндөгү кесепеттер келип чыгууга тийиш эмес деп эсептейт.

Баяндалгандардын негизинде Соттун Чоң коллегиясы арыз ээсинин суроосуна төмөнкүдөй түшүндүрмө берүүнү негиздүү деп эсептейт.

Тарифтик квотанын бөлүнгөн көлөмүнүн жана колдонулушунун белгиленген мөөнөтүнүн чектеринде товарларды алып келүү үчүн Евразиялык экономикалык комиссиянын чечиминде каралган алып келүү бажы алымдарынын жеңилдетилген коюмдары тарифтик квоталардын алкагында алып келинүүчү товарлардын импортуна лицензиянын колдонулушунун мезгилинде товарлар алып келинген жана бажы декларациясы берилген шартта колдонулат.

Корутунду жоболор

12. Ушул Консультативдик корутундунун көчүрмөсү арыз ээсине жөнөтүлсүн.

13. Консультативдик корутунду Соттун расмий интернет-сайтына

жайгаштырылсын.

Төрагалык кылуучу

А.А. Федорцов

Баяндамачы-судья

А.М. Ажибраимова

Судьялар

Э.В. Айриян

Ж.Н. Баишев

Д.Г. Колос

Т.Н. Нешатаева

В.Х. Сейтимова

Г. А. Скрипкина

А. Э. Туманян

К.Л. Чайка